

Iso Tömpä 2021

VT12 Lahden eteläinen kehätie

MANK ry on päättänyt myöntää alan arvostetuimman tunnustuksen, Ison Tömpän, vuonna 2021 Vt12 Lahden eteläinen kehätie - hankkeelle.

Vt 12 Lahden eteläinen kehätie -hankekokonaisuuteen kuuluu valtatie 12 Lahden eteläisen kehätien rakentaminen ja maantien 167 Lahden eteläisen sisääntulotien parantaminen. Väylävirasto, Lahden kaupunki ja Hollolan kunta solmivat lähes 50 vuotta vireillä olleen hankkeen toteuttamissopimuksen keväällä 2017.

Valtion rahoitusosuus on 72 % (198 miljoonaa euroa) ja Lahden kaupungin ja Hollolan kunnan yhteinen rahoitusosuus 28 % (77 miljoonaa euroa). Hankekokonaisuus koostui kahdesta eri hankeosasta ja se toteutettiin kolmena urakkana.

Valtatien 12 siirtäminen kulkemaan eteläisempää reittiä parantaa merkittävästi liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta, koska se ohjaa liikenteen pois Lahden ja Hollolan keskusta-alueilta. Maantien 167 parantaminen nelikaistaiseksi reilun kolmen kilometrin matkalla varmistaa sujuvan siirtymisen Lahden eteläisen kehätien ja Lahden itäpuolella kulkevan valtatie 12 välillä. Maankäytön kehittämisen näkökulmasta Lahden eteläinen kehätie tehostaa Lahden asemanseudun, Askon alueen, Sopenkorven sekä Hollolan keskustan kehittämistä.

Lahden eteläinen kehätie valmistui noin vuoden toteutus päätöksen mukaista aikataulua nopeammin ja alkuperäistä laajempaa kokonaisuutena. Toteutuslaajuuteen onnistuttiin liittämään Nikulan eritasoliittymä muuta hankekokonaisuutta kehittämällä.

Muuta tiekokonaisuutta kehittämällä ramppien toteuttamiseen löytyi tarvittava, noin kuuden miljoonan euron rahoitus. Kehätien rakentamisen ja teknisten ratkaisujen kehitystä tehtiin innovatiivisesti etenkin Patomäen ja Liipolan tunnelien kohdalla sekä maa-ainesten sijoitusten osalta. Patomäen tunneli toteutettiin noin 400 metrin pituisena aiemmin suunnitellun 500 metrin sijaan ja muun muassa suojavalleja jatkamalla täytettiin tiesuunnitelman melutasoa

koskevat vaatimukset. Liipolan tunnelin säästöt toteutuivat uusilla maaston muotoiluun liittyvillä ratkaisuilla, ja tunnelin länsipäätä pystyttiin lyhentämään noin 30 metrillä. Tunnelin lyhentäminen ei heikentänyt alueen melutilannetta. Rakentamisesta muodostuvat maa-ainekset siirrettiin pääosin työmaateitä tai rakennettavaa tielinjaa pitkin sijoituspaikoilleen ja niitä hyödynnettiin mm. maaston muotoiluun ja melua vaimentavien suojavallien rakentamiseen.

Rakentaminen on työllistänyt myös monia pieniä ja keskisuuria yrityksiä niin Lahden ja Hollolan seudulta kuin kauempaakin Suomesta. Henkilöstövahvuus rakentamisessa oli parhaimmillaan 520 henkilöä. Ke-hätien rakentamisessa tehty turvallisuustyö on ollut merkittävää, ja osoittaa sen, että ennakkoinnilla, osallistamisella ja seurannalla pystytään oikeasti vähentämään suurienkin työmaiden työtapaturmien luku-määrää ja vakavuutta. Rakentamisen ripeästä etenemisestä huolimatta hankkeen tapaturmataajuus on ollut erittäin matala, 4,7 työtapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden. Kehätien rakentamiseen on käytetty noin 2 miljoonaa työtuntia.

Lahden eteläisen kehätien rakentamisessa on panostettu rakentamisen laadun ja aikataulun sekä turvallisuuden ohella viestintään – lähiasukkaita ja tien sidosryhmät on haluttu pitää jatkuvasti hyvin informoituina rakentamisen etenemisestä ja tarjota heille avoin vuorovaikutusväylä. Hankkeen toteuttajat ovat saaneet paljon hyvää palautetta siitä, että asukkaita on kuunneltu ja heidän toiveita on toteutettu ihan käytännön rakentamisessakin.

Kehätien onnistumisen kulmakiviksi nousivat loistava yhteistyö yli organisaatorajojen ja avoimella ennakoivalla viestinnällä saavutettu laaja luottamus tekemiseen. Hankeosajako ja urakkamuodot päätettiin alan toimijoiden näkemykseen pohjautuen, jolloin sitoutuminen oikein ositeltuun hankkeeseen oli vahvaa. Loistava yhteistyö jatkui läpi koko hankkeen ja kaikki mukanaolijat sitoutuivat tavoitteisiin yli organisaatio-rajoiden. Hanketta ja sen ratkaisuja kehitettiin läpi koko rakentamisen ja aikataulun puristuminen oli mahdollista kaikkien sitoutuessa siihen.

Maarakennusalan neuvottelukunnalla onkin ilo ja kunnia ojentaa vuoden 2021 MANK Tömpä ("Iso Tömpä") Vt 12 Lahden eteläinen kehätie - hankkeelle.